

Shampoo

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Bert Moerman

Shampoo

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 6320 7

© 2023 Bert Moerman

Omslagontwerp Roald Triebels, Amsterdam

Omslagillustratie © Bernd Webler/plainpicture

Foto auteur © Jef Boes

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

*All the murderous greed
ignored by the ones with too many reasons
for keeping things running
if I blame them for anything
it's nothing more than I blame on myself*

(Bubba Kadane)

Ik ga het doen.

Ik gá het doen.

Ik ga het doen.

Natuurlijk ga ik het doen.

Waarom zou ik het niet doen?

Ik haal mijn schouders op, geef mezelf het air van iemand die er lekker veel zin in heeft.

Van bovenaan de trappen kijk ik uit over de tuin van het kasteel. De in vrolijke bolletjes gesnoeide buxussen zijn versierd met witte, zacht wapperende linten. Wolken schuiven een voor een voor de novemberzon, licht komt en gaat. Hopelijk gaat het niet regenen. Een frisse wind waait de druk even van mijn gezicht, ruist door de fijne stof van mijn jurk. Gelukkig hadden we het in de zomer beiden te druk gehad om te trouwen, anders had ik het nog warmer, was mijn kop nóg roder. Blijven ademen. Niet nadenken, en de dag is voorbij voor ik het weet.

Ik draai me om, loop over de geboende tegels door de houten tussendeur de feestzaal binnen. De witte tafelkleden spannen krokant over de lange tafels. Wekenlang hebben we, heb ik, nagedacht over het servies, het bestek, de kleur en vorm van de servetten. En nu ik alles samen zie, ervaar ik eindelijk de totale harmonie ervan.

Hier gaat het straks gebeuren. Hier ga ik mijn mooiste dag be-

leven, en iedereen zal het zien. Dit wordt de bruiloft waar ze het nog jaren over zullen hebben. Ze gaan zich vergapen aan de glimmende bruid, zien dat ze net zo knap is als haar moeder was, zich afvragen hoe die rijke trut het toch allemaal klaargespeeld krijgt, kirren van de pret bij het zien van mijn fabelachtige trouwjurk en de in zwaantjes gevouwen servetten die op de tafels staan, allemaal op exact dezelfde afstand van de elegante wijnglazen. Aan alles heb ik gedacht. Alles om er toch maar niet aan hoeven te denken dat ik een keuze heb gemaakt, en vanaf vandaag iemands vrouw zal zijn.

Ik ga met mijn vinger over een van de zwanenhoofdjes, voel de linnen kwetsbaarheid onder mijn vingertop. Alles komt goed, het loopt wel los, het zijn gewoon zenuwen, geen twijfels; straks ben ik de vrouw van een man en morgen komt de zon weer op. Ik duw iets harder met de tip van mijn vinger naar beneden tot het zwaantje kantelt en met zijn kop voorover tegen een van de glazen landt. De bek naar links geplooid, de kont obscene naar boven.

Ik ga het doen.

Toch?

DE ZWAAN

JERRY

Ze zeiden me vroeger altijd dat ik alles kon worden. En in plaats daarvan werd ik niets. Dat ik op mijn elfde mijn moeder heb vermoord, heeft daar zeker veel mee te maken.

Er zijn intussen wel dagen dat die avond zich niet meer helemaal afspeelt in mijn hoofd. Dat het feit dat mama er niet meer is zich beperkt tot een donkere schaduw die over mijn geest sluimert. Maar vandaag is dat onmogelijk, want iedereen moet me er de hele tijd op wijzen. Je mama was hier zo graag bij geweest, Jerry. Ze zou hier zo van hebben genoten. Wat was ze toch een uniek persoon.

Ik wil antwoorden dat dat klopt, dat iedereen per definitie een uniek persoon is want dat dat net is wat het woord uniek betekent maar in plaats daarvan zeg ik dingen als 'o bedankt, wat aardig van je'. Ik knik, bevestig dat ze er inderdaad graag bij was geweest. Terwijl dat niet eens zo is. Mama zou deze hele bruiloft een verschrikkelijke vertoning hebben gevonden. Als je haar had gekend, dan weet je dat. En alleen ik kende haar. Lauren en ik. De rest moet zijn plek kennen en over haar zwijgen.

Zo strak de tafels daarnet gedekt waren, zo bezaaid zijn ze nu met halflege glazen en vuil servies dat nog afgeruimd moet worden door de zenuwachtig krioelende obers. Maar eerst moet iedereen worden bijgeschonken. Er moet geld worden verdiend, de schade wordt erna pas opgemeten.

De hele maaltijd was grotesk geweest. Vlees, tonijn en fruit dat de halve wereld is rondgereisd om hier te eindigen als niet eens zo lekkere chutney. Ongeveer alles wat iemand met een beetje geweten niet kan eten verdween in gulzige monden die zich nergens druk om leken te maken.

Ik leun achteruit in mijn stoel, terwijl groen, rood en blauw licht treiterig over mijn gezicht danst. Ik wil het servet over mijn ogen leggen, over mijn ogen binden zelfs, maar daarvoor is het intussen te vies, en ik zie ook wel wat op tegen de reacties.

En dan nog, mijn ogen kan ik wel sluiten maar mijn oren niet. Het zijn gapende vuilniscontainers, waar wie dan ook wat dan ook in kan dumpen. ‘Wat een prachtige bruiloft, dat zou je mama ook hebben gevonden,’ uit de mond van iemand die ik nog nooit in mijn leven heb gezien.

Ik was beter niet gekomen. Nog voor ik hier een stap binnen had gezet, wilde ik al zeggen dat ik het reuze naar mijn zin had gehad maar echt niet langer kon blijven. En tegelijk wist ik al weken dat ik weken zou twijfelen om uiteindelijk gewoon te komen. Ook al was het dan in de stille hoop dat de geschiedenis zich vandaag niet opnieuw en ondanks alles zou herhalen. Misschien zelfs met een vaag plan in mijn achterhoofd om op het moment suprême iets dramatisch te roepen, in de hoop dat Lauren aan het altaar bij zinnen zou komen. Bezwaar, edelachtbare! Was er eigenlijk een edelachtbare?

Maar in plaats daarvan heb ik het gewoon allemaal zwijgend ondergaan, zoals van mij verwacht werd. Het blijft mijn zus.

Mijn hand heeft zich rond het servet geklemd. Het lijkt in niets nog op het elegante zwaantje dat het daarnet was. Ik kan er een prop van maken en die in mijn mond steken en dan zo luid mogelijk schreeuwen, dat zou wel eventjes helpen. De optie is er, maar in plaats daarvan heb ik vriendelijk glimlachend het glas naar iemand die volgens mij de baas van mijn zus is. Hij lijkt op een knaagdier, maar het is moeilijk te zeggen welk precies. Het geheven glas weegt te veel, de glimlach ook. Misschien een fret, of een marter? Hoe ziet

een marter er ook alweer uit? Vroeger wist ik die dingen veel beter, kende ik alle dieren of in elk geval de meest voorkomende, meestal zonder ze ooit in het echt te hebben gezien. ‘Over welk dier lees je?’ vroeg mama dan terwijl ze mij een diagonaal doorgesneden boterham toeschoof, waarop ik haar ernstig mijn bladzijde toonde en iets zei als ‘de orka’. Ik heb er nooit een in het echt gezien. Het is gewoon kennis die ergens rondzweeft in mijn hoofd. Losse feiten zonder samenhang.

Er ontstaat lichte commotie, er zit nochtans geen prop in mijn mond, ik sta niet molenwiekend te schreeuwen dat iedereen eens beter zou nadenken over wat ze in hun mond steken en eruit laten komen want dat het water stijgt en zal blijven stijgen tot iedereen genadeloos wordt weggespoeld en het dan geen ene zak meer uitmaakt dat je een kilootje of twee bent afgevallen. Iedereen is opgestaan, er klinkt geroezemoes – tijd voor de openingsdans! –, op de dansvloer ontstaat een kring met in het midden de twee die iedereen al de hele dag ‘de geliefden’ noemt. Is dit het moment om te ontsnappen? Niemand heeft me in de gaten, bijna niemand zal me missen. Ik leg het servet op tafel, de kust is veilig.

‘Kom, jongen, we gaan ook eens kijken.’ Mevrouw Rosenberg, in een gestreken grijze broek met bijpassend grijs jasje. Een witte parelketting rond haar verfrommelde hals. Stiekem op me afgesloten, de ouwe vos. Staand is ze nauwelijks groter dan ik op mijn stoel. Haar oudevrouwengeur komt haar na twee seconden achterna. Zo ruikt ze al vierentwintig jaar. Toch voor zover ik weet. Misschien ruikt ze al langer zo.

Weerstand bieden is zinloos en vermoeiender dan gewoon haar hand van krokant gebakken kippenvel aannemen en nauwelijks merkbaar zuchtend de stoel achteruitschuiven. Even mijn jasje fatsoeneren, dat me trouwens wel al de hele dag lekker om het lijf hangt, en me dan door de oude vrouw laten meetronen naar wat ik waarschijnlijk de apotheose van deze prachtige dag moet vinden.

Een orgel barst zonder enige voorafgaande waarschuwing uit de

speakers. Er weerklinken oh's en ah's; het nummer wordt onthaald alsof de geliefden het persoonlijk ter gelegenheid van hun bruiloft hebben gecomponeerd.

In het midden van de kring staan bruid en bruidegom neus aan neus. Heel even lijkt het alsof ze op de vuist willen gaan, maar dan haalt de nieuwbakken echtgenoot een soort van grijns tevoorschijn die vermoedelijk moet doorgaan voor een verleidelijke glimlach, en zo vraagt hij zijn bruid ten dans.

Met minder overgave dan je, zeker vandaag, zou mogen verwachten, beginnen de twee langzame rondjes te draaien. Cirkelend rond een onzichtbaar punt dat zich ergens tussen de vier tippen van hun schoenen bevindt, alsof ze stil willen staan maar daar gewoon niet in slagen.

Papa staat diametraal tegenover mij in de kring. Hoopvol om zich heen kijkend of iedereen wel ziet hoe mooi en belangrijk dit moment voor hem en de familie LePierre is. Net voordat zijn blik de mijne kruist, kijk ik gauw weg.

Ook mevrouw Rosenberg raakt schijnbaar geëmotioneerd door het gebeuren. Of denkt ze net als ik het hare van de strikken rond de buxus, de enorme trouwjurk en de linnen zwaantjes?

'Lauren toch,' zegt ze ineens. Ze wil mijn arm weer vastgrijpen, maar ik klem die voor mijn borst. Ze moet niet gaan overdrijven met haar moederlijk gedoe. Maar ze vindt wel net die twee woorden die het helemaal zeggen.

Dat Lauren uit acht miljard mensen juist deze man als echtgenoot heeft gekozen is gewoon zo... jammer. Niet dat Patrick nu zo vreselijk is. Hij is vooral niet zo slim, knap of rijk als Lauren zichzelf wijsmaakt dat hij is. Ze had veel beter kunnen krijgen, zeker voor iemand die zulke hoge eisen denkt te stellen voor zichzelf. Maar anderzijds is het daardoor ook typisch iets voor haar. Net als ik had ze op zowat alle vlakken veel beter kunnen doen. Het is een van de weinige dingen die we gemeen hebben. Samen met een verleden dat iedereen denkt te kennen maar niemand begrijpt.

Zou het beleven van dit moment, met Patrick ongemakkelijk in haar armen, met dit nummer en met deze sociale kring om haar heen, nu echt haar opperste geluk betekenen? Zou haar iets te beurt vallen als huwelijkse zaligheid en leeft ze de komende weken, maanden, jaren op een wolk waar ze maar niet vanaf lijkt te tuimelen? Of hoe zeggen mensen dat? Ze duwt zich tegen Patrick aan, in wat op een innige omhelzing lijkt maar er eigenlijk geen is. Daarvoor ken ik haar te goed.

Lauren toch.

Papa komt mijn kant uit. Nog steeds op zoek naar het oogcontact dat ik hem nog steeds liever zou onthouden, wat nu wel heel moeilijk wordt. Hij staat naast me. Ik voel dat hij naar me kijkt, een tweetal centimeter lager, hoewel hij altijd groter is geweest dan ik ben. Hij wordt kleiner, ik ben er zeker van. Als ik hem vaker zou zien, zou het niet zo opvallen.

Hoewel ik ertegen opzie, draai ik toch maar mijn hoofd in zijn richting. Ik vang zijn blik, kijk hem aan en zie hoe zijn mond zich opent om iets te gaan zeggen. Woorden die hij allang heeft bedacht. Ach nee, doe dat nou toch niet.

‘Mama was hier zo graag bij geweest,’ zegt hij.

Ik wil me omdraaien, weer naar mijn stoel lopen of ineens gewoon naar huis. ‘Ik weet het,’ hoor ik mezelf zeggen, terwijl ik ernstig knik naar mijn vader.

Ik was beter gewoon niet gekomen.

LAUREN

Iedereen ziet hoe ik beweeg, hoe ik lach, hoe ik mijn man vasthoud. En dat zou allemaal net zijn wat ik wilde, mocht Jerry niet een van de kijkende mensen zijn. Dit nummer, het tegen Patrick geklemd staan met de trouwjurk die veel te strak rond mijn buik spant, en dit romantische... gedans.

Waarom moet alles altijd ineens zoveel moeilijker worden als Jerry er is? Alsof hij de zuurstof zuigt uit eender welke situatie. Toch zeker mijn zuurstof. De andere aanwezigen zien alleen de wat in zichzelf gekeerde Jerry, altijd over iets moeilijks aan het tobben en daarom nooit helemaal sociaal aanwezig. Maar mocht ik naar één iemand vergeten te glimlachen, wordt dat als een bewijs van mijn hooghartigheid gezien. Voor Jerry moeten natuurlijk andere regels gelden. Anders was de wereld voor hem al helemaal niet leefbaar.

Het doet deugd om mijn hoofd te laten rusten op Patricks schouder. Om het gewoon even niet zelf te hoeven dragen. Het voorbereiden, het luisteren naar wat andere mensen te zeggen hebben – ja, mama was er inderdaad heel graag bij geweest –, het blijven lachen, het verplichte genieten. Sinds ik getrouwd ben doet mijn hoofd pijn en het wordt alleen maar erger. Maar de gasten lijken wel onder de indruk.

Het orgel werkt naar een eerste hoogtepunt toe. Gelukkig had de

dj een degelijk idee voor een romantische openingsdans gehad. Dit is best een oké nummer, toch? Met dat orgel en zo, dat werkt wel. Leuk. Alleen geen idee waarover de tekst gaat. Moet ik weten wat een fandango is? Weten de gasten het wel? Over Patricks schouder staat het in elk geval vol met bewogen, soms zichtbaar aangeschoten mensen. Een bont geschakeerde mix van collega's, oude schoolvrienden en de weinige familieleden die nog resten.

Vijftig à zestig procent van de aanwezigen ken ik niet. Niet alleen de verre familie van Patrick, neven en nichten en ooms en tantes van wie ik de namen hooguit een keer heb horen voorbijwaaien, maar vooral de mensen die papa heeft uitgenodigd maken de massa zoveel groter dan nodig. Grijsz mannen met hun heftig gecoiffeerde vrouwen. Een enkeling alleen, zoals papa. Bijeen geklit in bulderlachende clusters, de hand met het glas rustend op de meestal dikke buik. Vriendschappelijke schouderklopjes en dan straks, in de auto terug: 'zag je wat die aanhad?' of 'o wat is die oud geworden, zeg' of 'volgens mij heeft die haar neus opnieuw laten doen' of, erger nog: 'zag je de dikke bovenarmen van de bruid?' Zouden veel mensen praten over de dikke bovenarmen van de bruid? Zo dik zijn ze toch niet? Patricks schouder doet zo'n deugd. Die roeimachine heeft echt haar dienst bewezen.

Ik mocht er niet tegen ingaan. Papa betaalde, dus hij mocht toch zeker ook wel wat vrienden en kennissen uitnodigen? Ik moet gewoon hun aanwezigheid en omvangrijke enveloppen aanvaarden en proberen me niet te storen aan de onbekenden die erop stonden mijn 'mooiste dag' van op de eerste rij mee te maken.

Papa had precies zo veel mogelijk volk uitgenodigd, om dan net na het aperitief veel te lang te spreken over zijn eigen huwelijksfeest, waar nauwelijks gasten geweest waren. De kleine plechtigheid, intiem, zoals mama het gewild had. Terwijl hij mij de afgelopen maanden de hele tijd had zitten overtuigen om meer en meer gasten uit te nodigen, omdat mama dat zo gewild zou hebben.

Helmut is er ook al de hele dag bij. Ik had er zo naar uitgekeken om hem te tonen dat hij enkel op het werk mijn meerdere is, maar nu ik hem zo lelijk en alleen in de kring zie staan is hij echt een beetje zielig. Zo zien de andere aanwezigen er wel ineens een stuk knapper uit. Zeker Tim, die natuurlijk al de hele avond Helmut aan zijn been heeft. Het is ondanks alles een opluchting dat Tim alleen is gekomen. Hij doet natuurlijk wat hij wil, hij is mij niets meer verschuldigd en hij begrijpt ook wel dat het tussen ons moest stoppen omdat ik dit huwelijk toch echt wil doen slagen, maar toch zou het op de een of andere manier onaangenaam zijn geweest als hij hier met een of andere knappe vrouw had gestaan. Zijn pak staat hem beeldig. Zou het voelen zoals dat van Patrick?

Een kwartcirkel later zie ik opnieuw Jerry, naast een intussen zichtbaar ontroerde mevrouw Rosenberg. Aardig van hem om samen met de oude lieve vrouw helemaal vooraan te komen staan. Hij doet echt zijn best, want dit gedoe moet voor hem een soort lijdensweg zijn. Hij had zijn komst wel aangekondigd met zijn lulige mailtje

Alvast proficiat. Ik kijk er enorm naar uit! J

maar het was voor papa en mij onduidelijk of hij er ook daadwerkelijk zou zijn. Voor zichzelf waarschijnlijk ook, hoewel hij er blijkbaar in geslaagd was een uitroepteken uit zijn vingers te persen. Hoelang is het geleden dat we elkaar hebben gezien? Vorige Kerstmis had hij geen tijd gehad, het jaar ervoor misschien? De tijd gaat ook zo snel, en als je eventjes niet oplet lijken de jaren allemaal op elkaar.

Hij is dan wel gekomen, maar ik kijk los door zijn vermomming heen. De ogen diep in hun kassen, het haar inderhaast gekamd, het pak vermoedelijk deze ochtend nog snel gehaald in het winkelcentrum, of misschien zelfs gekocht door mevrouw Rosenberg, die het aan de deurklink van zijn appartement heeft gehangen uit schrik